

Landinrichting Oude Kale

Uittip!

'Snuisteren in de
Oude Kalevallei'

Fiets- en wandelzoektocht
tijdens de Gentse Feesten

Meer info op pagina 3

1

2

4

5

15

7

10

13

juni 2011

Landinrichtingsproject Leie en Schelde
Inrichtingsplan Oude Kale

Situering

Het projectgebied Oude Kale (443 ha) ligt op het grondgebied van de gemeenten Nevele (Merendree), Lovendegem (Vinderhoute) en de stad Gent (Drongen).

Naast het eigenlijke valleigebied werden ook de aangrenzende akkers en weilanden (kouter-bulkengebieden [*]) opgenomen in het project. Het grotere netwerk van de vallei met de meanderende Oude Kale, perceelsslotten, bomenrijen, bosjes en ruigten is er nog zeer goed bewaard gebleven. De vallei van de Oude Kale is één van de best bewaarde landschappen van Oost-Vlaanderen.

Het volledige gebied ligt in het oppervlaktewaterwingebied van het drinkwaterproductiecentrum Kluizen (deelgemeente van Evergem). In Kluizen verzamelt men water dat uit rivieren en beken zoals de Oude Kale naar de waterbekkens stroomt. Daar wordt het gezuiverd tot drinkwater.

(*) **kouter**: open, hoger gelegen gebied, vaak akkerland - **bulken**: lager gelegen gronden, vaak weiland, omgeven door perceelsrandbegroeiing.

Beste lezer

Woord vooraf In de landelijke omgeving van de vallei van de Oude Kale werd door de Vlaamse Minister voor Leefmilieu op 28 januari 2002 het inrichtingsplan Oude Kale goedgekeurd. Centraal in het plan stond de integrale inrichting van het gebied met aandacht voor landbouw, landschap, natuur, waterwinning en zachte recreatie. Vandaag wordt de laatste hand gelegd aan de afwerking van het inrichtingsplan. De nieuwe wandel- en fietsverbindingen zijn aangelegd. De nodige ingrepen aan natuurpercelen, bufferstroken en oeverzones werden uitgevoerd. De komende maanden worden nog aanwijzers voor de definitieve routes en infoborden geplaatst.

Op een boogschuit van Gent vormt de afwisseling tussen meersen, kouters, weilanden, akkers, dorpen, het aanwezige bouwkundig erfgoed en de veelheid aan goed bewaarde kleine landschapselementen een gevarieerd en aantrekkelijk landschap dat de moeite waard is om ontdekt te worden. Dankzij de uitgevoerde werken is de vallei van de Oude Kale nu veel toegankelijker én worden de kwaliteiten van de vallei behouden en versterkt. De moeite waard om eens te ontdekken!

Samenwerking In een landinrichtingsproject wordt via samenwerking tussen verschillende partners naar een verbeterde inrichting van het landelijk gebied gestreefd. Door de krachten te bundelen en de hoofden bij elkaar te steken, kan er immers vaak meer worden gerealiseerd. De Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) vernieuwde in uitvoering van het inrichtingsplan eerder al het brugje aan de Molenslag in Lovendegem.

De werken die in de loop van dit en vorig jaar uitgevoerd werden, gebeurden door de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) en de Vlaamse Milieumaatschappij, samen met de betrokken gemeentebesturen van Lovendegem, Nevele en het stadsbestuur van Gent. Ook Infrabel realiseerde een ontbrekende fietsschakel langs de spoorlijn tussen Halewijn en Heiste (Nevele).

Foto's vlnr: 1. Van Vlaanderensmolen, 2. Driesselken, 4. oeverzones langs de Oude Kale, 5. nieuw brugje over de Oude Kale, 15. vers gemaaide hoilanden, 7. wandelpad, 10. fietsverbinding Gavergrachtstraat-Poekstraat, 13. veesluis

Werken in de Oude Kalevallei, voor en na

In de Oude Kalevallei springen twee beschermde monumenten in het oog. Met name de **Van Vlaenderensmolen** ① op de Molenslag in Lovendegem en het **Driesselken** ② in de Biezestraat in Merendree. Het Driesselken, een driehoekig pleintje, dateert reeds uit de middeleeuwen. Kaprijpe populieren maakten gedurende de werken plaats voor jonge hoogstamfruitbomen. Het weilandje zal in gebruik blijven als extensieve graasweide, de bestaande veedrinkpoel kreeg minder steile oevers.

Ook voor de verbeteringswerken was het Driesselken al een charmant pleintje.

Langs de volledige lengte van de Oude Kale, langs de Kalebeek en langs enkele zijwaterlopen werden **oeverzones** ③ ④ verworven van 5 meter breed. Deze oeverzones verminderen erosie en bevorderen de waterkwaliteit en natuurlijke structuur van de waterloop. Afsluitingen bakenen de zones af. Door de verhoogde bermen (ruimingswallen) af te graven en plaatse-lijk oevers af te schuinen creëren we meer kansen voor oevervegetatie. Op deze oevers kunnen nu planten groeien die waardevol zijn als schuil- en paaiplaats voor de (water-)dieren in en langs de beken.

Oude situatie: Locatie bufferstrook - oeverzone (uitgevoerd door VMM)

Dankzij deze oeverzones worden natuurpercelen met elkaar verbonden. Deze natuurpercelen krijgen een extensief beheer. Dit betekent geen bemesting in combinatie met hooien en eventueel een nabeweidning. Kaprijpe populieren maakten de voorbije maanden plaats voor typische bomen uit de vallei zoals zomereik, zwarte els, es, meidoorn, hazelaar en vogelkers.

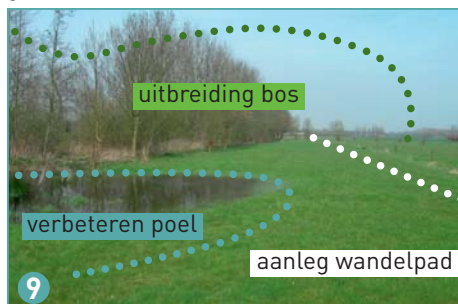

Situatie voor en na

Twee **nieuwe brugjes** ⑤ ⑥ bieden de mogelijkheid om ook naar de andere kant van de Oude Kale te **wandelen**. Samen met de reeds gerestaureerde Molenbrug is het vandaag mogelijk om via een lussensysteem twee wandelingen ⑦ ⑧ langs de Oude Kale te maken van elk ca. 4 à 5 km lang. Beide lussen zijn ook te combineren tot een lange wandeling van ca. 8 km.

Zowel vanuit het stedelijk domein de Campagne in Drongen als vanuit Merendree of Vinderhoute kan je op pad gaan voor een ontdekkingstocht in de vallei.

Op bepaalde plaatsen in de vallei werden percelen verworven met **kansen voor natuurontwikkeling** ⑨. Verouderde afsluitingen werden afgebroken, op sommige plaatsen werden nieuwe geplaatst. Typische valleiflora zoals dotterbloem, echte koekeksbloem, pinksterbloem en zegge krijgen hier nieuwe kansen.

Natuur en recreatie

Op zes plaatsen in de vallei werden nieuwe **poelen** gegraven of moeraszones gecreëerd. Zij vormen waardevolle landschapselementen omwille van hun groot belang voor het waterleven in het algemeen en amfibieën in het bijzonder. Hoewel recent gegraven en de natuur in de omgeving van de poelen nog moet herstellen, was in het voorjaar van 2011 al veel leven waar te nemen. In droge jaren vallen de poelen leeg. Dit heeft als voordeel dat soorten zoals vissen geen concurrentie worden voor de amfibieën.

In de ruime omgeving van de Oude Kalevallei werden **nieuwe fietsverbindingen** ⑩ ⑪ ⑫ aangelegd. Langs deze nieuwe trage wegen worden verschillende deelgebieden binnen de vallei met elkaar verbonden. Verbindingen van en naar Merendree, Heiste (Nevele), Vinderhoute (Lovendegem) en Luchteren (Drongen) zijn aangepakt. De oranje wegen op de kaart bestonden reeds, maar werden verbeterd. De rode wegen zijn volledig nieuw aangelegde fietspaden.

Nieuwe fietsschakel tussen Halewijn en Heiste (Nevele) door Infrabel (NMBS) - Situatie voor en na

Nieuwe fietsverbinding

Op plaatsen waar het pad de weilanden doorsnijdt, werden in overleg met de landbouwer **veesluizen** ⑬ ⑭ voorzien. De wandelverbinding ten noorden van de Oude Kale verandert op deze manier af en toe in een avontuurlijke landschapstocht.

Ongewenst gebruik van de recreatieve paden wordt zo ontraden. Om dezelfde reden werd ook steenslag gebruikt en vind je op verschillende plaatsen obstakels voor gemotoriseerd verkeer.

Veesluis

Jittip!

'Snuisteren in de Oude Kalevallei'

De Oude Kalevallei is slechts een paar kilometer van Gent centrum verwijderd. De Gentse Feesten zijn misschien het uitgelezen moment om even tot rust te komen in de natuur en om dit prachtige landschap op een speelse manier te ontdekken.

Wil jij ook te voet of met de fiets op zoektocht gaan in de Oude Kale? Neem dan deel aan de speurtocht!

De formulieren en meer informatie kunnen vanaf 12 juli bekomen worden op www.vlm.be (agenda rechtsboven) of via de website van de Gentse Feesten. Deelnameformulieren kunnen worden ingezonden tot uiterlijk zondag 31 juli.

Topspeurders maken kans op een prijs!

8 Wandelpad - situatie voor en na

Oude Kalevallei: zoeken naar evenwicht tussen landschap, natuur, zachte recreatie en landbouw

Contact

Hebt u een vraag, een klacht, wilt u iets bespreken? Contacteer dan:

Projectleider VLM: Stefan De Brabander
stefan.debrabander@vlm.be

Leiding werken VLM: Eddy Van Braeckel
eddy.vanbraeckel@vlm.be - 09 244 85 61

Werkopzichter VLM: Erik Biebuyck
erik.biebuyck@vlm.be - 09 248 56 34

Voor de oeverzone langs de Oude Kale Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)

Afdeling Operationeel Waterbeheer

Elfjulistraat 43, 9000 Gent

Ronny De Keer

r.dekeer@vmm.be - 09 244 83 35

Voor **algemene informatie** over het project:

Communicatieverantwoordelijke:

Els Seghers

els.seghers@vlm.be - 09 244 85 03

Procesbegeleider: Sarah Steyaert

sarah.steyaert@vlm.be - 09 248 56 37

www.vlm.be

Urban Habitats

De investeringen voor het inrichtingsproject Oude kale worden mee gedragen door Europese subsidies via het Interreg project 'Urban Habitats'. Urban Habitats is een samenwerkingsproject over de landsgrenzen heen tussen Vlaanderen, Nederland en het Verenigd Koninkrijk. Vier partners, waaronder de VLM, sloegen de handen in elkaar om gemeenschappelijke, actuele uitdagingen aan te pakken: het behouden, beschermen en beheren van natuur en landschap in randstedelijke gebieden. De stad Southend-On-Sea en de Koninklijke Vereniging ter Bescherming van de Vogels (RSPB) zijn onze Britse partners. De Nederlandse partner is het Nederlandse Hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard. Dit is de maatschappij die het waterbeheer verzorgt in Rotterdam. De betrokkenheid van steden en hun bewoners bij randstedelijke natuur en landschappen is een belangrijk element in het project.

Interview met Luc Van Parijs, 42 jaar, woont in Lovendegem. Samen met zijn vrouw baat hij een gemengd landbouwbedrijf uit. Hiervoor gebruikt hij o.m. enkele hectare weiland in de omgeving van de Oude Kalevallei. Luc was als voorzitter van de gemeentelijke adviesraad voor land- en tuinbouw in Lovendegem betrokken bij het overleg voor dit project.

Luc, wat vind jij persoonlijk bijzonder en mooi in de vallei van de Oude Kale?

Persoonlijk kan ik het typische landschap in de vallei van de Oude Kale wel waarderen. Samen met veel van mijn collega's hebben we hier altijd respect gehad voor de typische knobomen en vele grachten in dit soort landschap. Wij hebben ze jarenlang onderhouden, ze hebben ook nog nut voor het vee en om de weilanden in het voorjaar te draineren.

Waarvoor vrees jij soms na de recente inrichtingswerken in de vallei?

Sommige ingrepen vinden wij wel ver gaan. De bufferstroken langs akkerranden blijven wij een raar zicht vinden en ook verkwisting van productieve grond. Velen van ons vrezen, 'geef ze een vinger, en ze pakken je hand en later je hele arm'. Behoud van het landschap zoals het nu is, dat kan voor ons. Strengere normen, zoals voor natuurgebied, zou voor ons onaantvaardbaar zijn. Wij willen zeker dat landbouw, en dus lokale duurzame voedselproductie, hier ook in de toekomst nog mogelijk is. Wij landbouwers hebben voor een groot deel dit gebied gemaakt tot wat het nu is en willen dit in de toekomst ook nog kunnen doen. Wij waren geen vragende partij voor het project maar hebben er ons wel bij kunnen neerleggen. 't Is er schoon en we horen van onze burens dat zij de nieuwe paden wel kunnen appreciëren.

Vergt de realisatie van dit project bijzondere aanpassingen bij de uitbating van de landbouwgronden?

Als we dieren tussen twee weiden verplaatsen, moeten wij er rekening mee houden dat een fietser niet tegen een over de weg gespannen touw rijdt of dat de dieren niet loslopen. Verder hopen wij dat alles goed onderhouden wordt en bvb. de bomen voldoende worden opgesnoeid om door te kunnen met grote machines.

Heb je ook enkele positieve punten die je blijft blijven?

Positief is zeker dat de paden meestal op de grens tussen hoger gelegen akkers en de weides liggen. In die zin liggen ze daar wel op hun plek, ver genoeg van de bewoning en ons bedrijf. Met de mensen van de VLM valt ook altijd te praten om samen een oplossing te zoeken. Zo zijn er bvb. de veesluizen op het wandelpad die ervoor zorgen dat onze dieren van de ene weide naar de andere weide of stal kunnen.

Heb je nog een slotboodschap voor iedereen die het gebied zal ontdekken?

We hopen dat wandelaars en fietsers ook respect opbrengen en begrijpen dat ze het landschap delen met ons, die er elke dag ons brood moeten verdienen. Verstoor onze dieren niet, hou honden aan de leiband, neem zwerfvuil mee naar huis en volg a.u.b. de aangeduide paden. Dan kunnen we ons bedrijf verder uitbaten in goede omstandigheden en samen met omwonenden van dit unieke landschap genieten.

Colofon

Vormgeving, foto's:
VLM Oost-Vlaanderen
VU: Vlaamse Landmaatschappij,
ir. Toon Denys, gedelegeerd bestuurder
Gulden Vlieslaan 72, 1060 Brussel
juni 2011

Voor extra exemplaren kan u terecht bij
de Vlaamse Landmaatschappij
Ganzendries 149, 9000 Gent
09 244 85 00

INTERREG IV A 2 Mers Seas Zeeën
Grensoverschrijdend samenwerkings-
programma 2007-2013

'Investeren in je toekomst'
Medegefinancierd door de Europese Unie
(Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
1-002-NL URBAN HABITATS)

